

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoR/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	3520201171
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3520201171.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej vo veci starostlivosti súdu o maloletých R. U., narodeného XX. M. XXXX a T. U., narodeného XX. N.D. XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, deti matky PharmDr. L. Q., narodenej XX. G. XXXX, M. L. M. F., C. E. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Bartkom a advokátkou JUDr. Silviou Bartkovou, obaja so sídlom Trenčín, Piaristická 6667, a otca PharmDr. T. U., narodeného XX. G. XXXX, Š., Š. XXXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou AK VAVRINČÍK s.r.o., Nové Mesto nad Váhom, Hurbanova 752/1, IČO: 52 619 818, o návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. NM-11P/20/2020, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 09. októbra 2024 sp. zn. 13CoP/145/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov konania n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

I. Okresný súd Trenčín (ďalej v texte „okresný súd“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 07. decembra 2023 č. k. NM-11P/20/2020 - 1566 rozhodol tak, že:

„I. Maloletý R. U., nar. XX.XX.XXXX, a maloletý T. U., nar. XX.XX.XXXX, sa na čas po rozvode z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky.

II. P r á v o z a s t u p o v a ť maloleté deti a p r á v o s p r a v o v a ť majetok maloletých detí m a j ú obaja rodičia.

III. Otec sa z a v ä z u j e prispievať sumou bežného výživného na maloletého R. vo výške 230,00 Eur mesačne k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode.

IV. Otec sa z a v ä z u j e prispievať sumou bežného výživného na maloletého T. vo výške 200,00 Eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode, t.j. od 23.02.2022 do 31.08.2023 a vo výške 230,00 Eur mesačne od 01.09.2023, k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, s

účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvođe.

V. Otec sa z a v ä z u j e prispievať na maloletého R. na tvorbu úspor sumou výživného vo výške 80,00 Eur mesačne a na maloletého T. na tvorbu úspor sumou výživného vo výške 80,00 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet maloletých detí, ktorý v prospech maloletých detí zriadi matka a otcovi oznámi číslo účtu v lehote siedmych pracovných dní od právoplatnosti rozhodnutia.

VI. Nedoplatok na zročnom výživnom na maloletého R. za obdobie od 23.02.2022 do 07.12.2023 v celkovej výške 2.358,40 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e splácať v mesačných splátkach po 70,00 Eur mesačne spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky, kedy sa stáva splatným celý dlh.

VII. Nedoplatok na tvorbu úspor na maloletého R. za obdobie od 23.02.2022 do 07.12.2023 v celkovej výške 1.715,20 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e splácať spolu so sumou výživného určenou na tvorbu úspor v mesačných splátkach po 50,00 Eur, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky, kedy sa stáva splatným celý dlh.

VIII. Nedoplatok na zročnom výživnom na maloletého T. za obdobie od 23.02.2022 do 07.12.2023 v celkovej výške 2.240,77 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e splácať v mesačných splátkach po 70,00 Eur mesačne spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky, kedy sa stáva splatným celý dlh.

IX. Nedoplatok na tvorbu úspor na maloletého T. za obdobie od 23.02.2022 do 07.12.2023 v celkovej výške 1.715,20 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e splácať spolu so sumou výživného určenou na tvorbu úspor v mesačných splátkach po 50,00 Eur, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky, kedy sa stáva splatným celý dlh.

X. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletými deťmi v prítomnosti matky, a to každú páru sobotu od 14.00 hodiny do 17.00 hodiny, a každú páru nedeľu od 9.00 hodiny do 12.00 hodiny v období 4 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

XI. Po uplynutí obdobia 4 mesiacov je otec o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletými deťmi bez prítomnosti matky, a to každú páru sobotu od 14.00 hodiny do 17.00 hodiny, a každú páru nedeľu od 9.00 hodiny do 12.00 hodiny s tým, že matka je povinná maloleté deti na stretnutie s otcom včas a riadne pripraviť a otcovi odovzdať a po ukončení stretnutia maloleté deti prevziať, a to v mieste bydliska maloletých detí a otec je povinný maloleté deti včas a riadne prevziať a po ukončení stretnutia maloleté deti matke odovzdať v mieste bydliska maloletých detí.

XII. Súd u k l a d á rodičom povinnosť zúčastňovať sa mediácie u mediátorky JUDr. Marcely Szabóovej za účelom zlepšenia komunikácie, s tým, že poplatky za mediáciu budú znášať rodičia spoločne, a to každý v 1/2, od právoplatnosti rozhodnutia.

XIII. Vo zvyšnej časti návrh otca na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, alternatívne do striedavej starostlivosti, úpravy stretávania a vyživovacej povinnosti z a m i e t a.

XIV. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

XV. Znalcovi PhDr. L. K., PhD., v odbore Psychológia, odvetvie Klinická psychológia dospelých, Dopravná psychológia a Psychológia sexuality p r i z n á v a odmenu za znalecké dokazovanie, vypracovanie znaleckého posudku č. 9/2023 vo výške 1.029,20 Eur.

XVI. Súd u k l a d á učtárni, aby po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyplatila zo zloženého preddavku matkou vo výške 900,00 Eur dňa 31.07.2023 pod VS: 3100547023, a otcom vo výške 900,-Eur dňa 26.07.2023 pod VS: 3100547123, znalcovi PhDr. L. K., Ph.D, v odbore Psychológia, odvetvie Klinická psychológia dospelých, Dopravná psychológia a Psychológia sexuality odmenu za znalecké dokazovanie, a to vypracovanie znaleckého posudku č. 9/2023 vo výške 1.029,20 Eur za 76 hodín, ktorá pozostáva:

Prevzatie spisu a prvotné oboznámenie sa s vecou.....19,92 Eur

Štúdium spisu.....28 hodín x 13,28 Eur=371,84 Eur

Vlastné vyšetrenie.....9 hodín x 13,28 Eur=119,52 Eur

Vyhodnotenie a interpretácia.....13 hodín x 13,28 Eur = 172,64 Eur

Práca na posudku.....26 hodín x 13,28 Eur = 345,28 Eur

XVII. Súd u k l a d á učtárni, aby po právoplatnosti tohto rozhodnutia vrátila matke sumu 385,40 Eur zo zloženého preddavku matkou vo výške 900,-Eur dňa 31.07.2023 pod VS: 3100547023.

XVIII. Súd u k l a d á učtárni, aby po právoplatnosti tohto rozhodnutia vrátila otcovi sumu 385,40 Eur zo zloženého preddavku otcom vo výške 900,-Eur dňa 26.07.2023 pod VS: 3100547123.

XIX. Súd z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 6P/45/2020-39 zo dňa 23.09.2020, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

XX. Žiadnemu z účastníkov n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.“

1.1. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 24 ods. 1 až 5, § 37 ods. 2 písm. d), § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 64 ods. 3, § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „Zákon o rodine“), ust. § 2 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“) a § 53 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“).

1.2. Vykonaným dokazovaním prvostupňový súd zistil, že už za trvania manželstva, kedy bola matka s maloletými deťmi na materskej a rodičovskej dovolenke, sa rodičia na výchove podieľali nerovnomerne, maloletí boli vychovávaní vo veľkej miere len matkou, a to do času, kedy nastúpila do práce a určité dni prevzal výchovu a starostlivosť o deti otec. Matka si po príchode domov všimla na deťoch zmenu v správaní, zvýšenú úzkosť, škaredé vyjadrovanie, poruchy spánku, a preto na otca podala v apríli 2020 trestné oznámenie, v dôsledku ktorého bol otec obvinený z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, ktoré obvinenie sa otcovi nepotvrdilo a trestné konanie bolo zastavené. Znalecké skúmania v trestnom konaní ale potvrdili, že výchovné metódy otca a prístup k maloletým deťom boli neštandardné a nevhodné a u maloletých detí vyvolali isté negatívne zmeny v správaní. Otec maloletých detí tieto nesprávne výchovné metódy doznal. Napriek tomu, že stretávanie otca s maloletými deťmi bolo v priebehu konania upravené neodkladným opatrením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 6P/45/2020-39 zo dňa 23. 09. 2020 v priestoroch CDR Myjava bez prítomnosti matky, táto výchovný prístup otca k maloletým deťom sama obmedzila s tým, že nariadené neodkladné opatrenie o úprave styku otca s maloletými sa dlhodobo nerealizovalo (3 roky). Až od marca 2023 bol opätovne nadviazaný kontakt otca s maloletými deťmi za prítomnosti matky mimo CDR s tým, že stretnutia otca s maloletými deťmi sa naďalej realizujú. Okresný súd mal za to, že matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloleté deti. Neboli u nej zistené výchovné metódy, ktorými by ohrozovala zdravý fyzický a psychický vývoj maloletých. Rovnako tak z vykonaného dokazovania nevyplynul ani nepriaznivý psychický zdravotný stav matky, a preto jej výchovné prostredie okresný súd považoval za vyhovujúce. Nakoľko matka naďalej zabezpečuje riadne starostlivosť o maloleté deti v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia zo dňa 23. 09. 2020 a nebol zistený žiaden dôvod, pre ktorý by mali byť maloleté deti zverené do starostlivosti otca, súd prvého stupňa rozhodol tak, že maloleté deti zveril na čas po rozvode do starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia majú právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Pokiaľ bol opätovne nadviazaný kontakt otca s maloletými deťmi v prítomnosti matky, okresný súd s ohľadom na závery znalkyne PhDr. J. B. považoval za potrebné vzájomné vzťahy otca a synov, medzi ktorými nie je vybudovaný emocionálny vzťah, sanovať prostredníctvom zážitkov a skúseností, a preto nepovažoval za vhodné zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

1.3. Stretávanie otca s maloletými deťmi aj s prespávaním u otca neupravil s ohľadom na tú skutočnosť, že maloletí nemajú s otcom vybudovaný citový vzťah. Nakoľko asistovaný styk v centre pre deti a rodiny nespĺnil svoj účel, bol skôr kontraproduktívny, mal súd prvého stupňa za to, že je potrebné naďalej pokračovať v budovaní vzťahu otca s maloletými deťmi najskôr v prítomnosti matky počas štyroch mesiacov, následne už v jej neprítomnosti. Po jeho obnovení má otec možnosť dohodnúť sa s matkou na rozšírení styku aj mimosúdne, čomu bude pre slušnú komunikáciu medzi rodičmi slúžiť aj odborná pomoc, ktorú obaja rodičia potrebujú.

1.4. Okresný súd konštatoval, že obaja rodičia sa vzájomne obviňujú a pociťujú krivdu. Matka má neustále výhrady voči otcovi, pokiaľ ide o jeho prístup k deťom, správanie sa k deťom, skutočný záujem o deti, a tiež v tom, že otec nemá otcovské zručnosti. Podľa súdu sa rodičom ľahšie hľadá dohoda, ak komunikujú v prítomnosti tretej a nezainteresovanej strany. Zároveň pri mediácii rodičia spolu dobre komunikovali a počúvali sa, pokiaľ sa držali predmetu mediácie a neodklonili sa v mediácii do tabuizovaných tém, vedeli sa i dohodnúť na stretnutiach (čase a mieste), na programe pre deti a pod., preto rodičom maloletých detí uložil povinnosť zúčastňovať sa na mediácii za účelom zlepšenia ich komunikácie.

1.5. Okresný súd ďalej zistil, že matka býva s maloletými deťmi v 4-izbovom byte, ktorý je v podielovom spoluvlastníctve obidvoch rodičov a jej mesačné výdavky o. i. na energie, internet, televíziu, telefón, poistku, naftu, stravu predstavujú spolu 667,11 eur a mesačné bežné náklady na maloletého R. a

maloletého T., ktorí sú žiakmi prvého stupňa základnej školy predstavujú na každé maloleté dieťa po 396,90 eur a matka mala i zvýšené náklady spojené s operáciou maloletého T.. Čistý mesačný príjem matky je 2.008,60 eur, ktorá zároveň poberá prídavky na deti 120 eur a daňový bonus 140 eur, t. j. spolu čistý príjem v domácnosti matky je 2.268,60 eur. Otec aktuálne žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a dvoma rodinnými príslušníkmi v rodinnom dome v Š. a jeho mesačné náklady vrátane výživného predstavujú spolu 1.828,48 eur a čistý priemerný mesačný zárobok otca je 2.131,75 eur. Pri určovaní výšky výživného okresný súd vychádzal zo zárobkových pomerov oboch rodičov, ich výdavkov, ako i odôvodnených výdavkov, resp. potrieb maloletých detí zodpovedajúcich ich veku, keď za primerané výživné na maloletého R. považoval sumu 230 eur bežné výživné + 80 eur výživné na tvorbu úspor s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode a na maloletého T. sumu 200 eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode do 31. 08. 2023 a sumu 230 eur mesačne od 01. 09. 2023, kedy nastúpil maloletý do 1. ročníka základnej školy, s čím matke vzrástli ďalšie výdavky spojené so školskými potrebami a pomôckami + 80 eur výživné na tvorbu úspor s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode. V domácnosti matky, zohľadňujúc jej čistý príjem spolu s bežným výživným, kde žijú 3 osoby, predstavuje na uspokojenie potrieb jedného člena rodiny suma 909 eur, pričom po odpočítaní súdom určeného bežného výživného a výživného na tvorbu úspor z príjmu otca mu zostane na uspokojenie potrieb suma 1.511,75 eur, čím konštatoval vyššiu životnú úroveň na strane otca, na ktorej majú právo sa maloleté deti podieľať. Pokiaľ otec vyčíslil mesačné náklady prevyšujúce jeho príjem, okresný súd konštatoval, že do nákladov zahrnul aj splátku na hypotekárnom úvere vo výške 434,98 eur, ktorý naďalej hradí, avšak na tomto je povinná sa podieľať aj matka, nakoľko ide o byt v podielovom spoluvlastníctve, o ktorého vyporiadanie v súčasnosti prebieha súdny spor.

Nakoľko otec v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia hradil výživné na maloletého R. sumou 120 eur mesačne a na maloletého T. sumou 100 eur mesačne, vznikol otcovi nedoplatok ako rozdiel medzi určeným bežným výživným a otcom poukázanou sumou výživného za obdobie od právoplatnosti výroku o rozvode, t. j. od 23. 02. 2022 do rozhodnutia súdu, t. j. do 07. 12. 2023 v celkovej výške 2.358,40 eur na maloletého R. a 2.240,77 eur na maloletého T., ktoré okresný súd otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 70 eur mesačne spolu s bežným výživným a nedoplatok na tvorbu úspor na maloleté deti určil za zhodné obdobie od 23. 02. 2022 do 07. 12. 2023 u obidvoch maloletých vo výške 1.715,20 eur, ktoré otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 50 eur spolu s výživným určeným na tvorbu úspor z dôvodu, aby nebola ohrozená platba bežného výživného pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky, kedy sa stáva splatným celý dlh.

1.6. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 52 CMP, kedy žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

2. Proti vyššie uvedenému rozsudku prvostupňového súdu podal odvolanie otec. O odvolaní bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej v texte „odvolací súd“) z 09. októbra 2024 sp. zn. 13CoP/145/2024 tak, že rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XIV., XIX. a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania (XX.) potvrdil (I. výrok), vo výroku XII. a XIII. rozsudok okresného súdu zrušil (II. výrok), v ostatných častiach (XV. až XVIII.) odvolaním nenapadnutých ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutý (III. výrok) a žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (IV. výrok).

2.1. Odvolací súd poukázal na to, že zákonná úprava v ust. § 24 Zákona o rodine, na ktoré správne poukázal okresný súd v napadnutom rozhodnutí, sleduje záujem maloletých detí predovšetkým tým, keď kladie dôraz na zachovanie citových väzieb, stabilitu výchovného prostredia a vývinové potreby maloletých, s čím úzko súvisí i právo detí na udržiavanie pravidelného, rovnomerného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. I za takto vymedzených kritérií, ktoré súd zhodnocuje v konaní, ako je prejednávaná vec týkajúca sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému R. a maloletému T., je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní záujem maloletých detí (čl. 5 Zákona o rodine). Potom v situácii, keď rodičia nie sú ochotní prejavíť žiadnu mieru vzájomnej tolerancie, ktorý skutkový stav vyplynul z obsahu spisového materiálu, prichádza do úvahy autoritatívne rozhodnutie súdu, upravujúce práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom vychádzajúce z objektívne preukázaných skutočností (zo zistenia skutočného stavu vecí, § 35 CMP), bez ohľadu na početné subjektívne vyjadrenia rodičov produkované v priebehu celého konania. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie nevyplynuli také okolnosti, ktoré by odôvodňovali otcem navrhovanú zmenu výchovného

prostredia maloletých detí (§ 25 ods. 4 Zákona o rodine) a ich zverenie do osobnej starostlivosti otca, resp. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Pokiaľ teda otec v podanom odvolaní namietal výchovné prostredie matky, nevhodnosť jej zdravotného stavu a bránenie v styku s maloletými deťmi, jeho odvoláciu argumentáciu nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodnú. Podľa Správy materskej školy zo dňa 17. 04. 2023 (č. l. 839 spisu) a Správy všeobecného lekára maloletých detí zo dňa 12. 04. 2024 (č. l. 840 spisu) je starostlivosť matky dobrá, spolupráca vzorná, u maloletých detí neboli pozorované známky fyzického násillia tak, ako otec v priebehu konania namietal. Zároveň z výpovedí susedov Q. na pojednávaní dňa 20. 06. 2023 (č. l. 873-877 spisu) a z otcom predložených zvukových záznamov v odvolacom konaní nevyplynuli také skutočnosti, ktoré by vylučovali výchovné prostredie matky ako nežiadúce pre maloleté deti, pokiaľ deti po odchode otca zo spoločnej domácnosti plakávali, nemožno z tohto vyvodiť, že ich matka fyzicky podnecovala, pokiaľ iná suseda matky, pani R., sa v priebehu konania vyjadrila k starostlivosti matky o maloletých synov kladne (č. l. 954 spisu). U matky nebola zároveň zistená psychopatológia v zmysle duševných porúch a chorôb (Znalecký posudok č. 9/2020, znalkyňa PhDr. L. B., č. l. 1120 spisu) a výsledkom psychologického vyšetrenia znalkyňou Mgr. L. Š. bolo preukázané, že osobnosť matky je zdravá (Súkromný znalecký posudok č. 7/2022, č. l. 1013 - 1031 spisu). Z obsahu spisového materiálu mal odvolací súd za preukázané, že neodkladnou úpravou nariadený styk otca s maloletými deťmi účastníci konania dlhodobo nerealizovali, predovšetkým z dôvodov na strane maloletých detí, ktoré na stretnutia neboli pripravené a priestory CDR odmietali (napr. Správy CDR zo dňa 30. 05. 2023, dňa 07. 09. 2023, dňa 05. 10. 2023, dňa 09. 11. 2023, č. l. 814-815, č. l. 1148, č. l. 1165 a č. l. 1202 spisu). Stretnutia maloletých detí s otcom prebiehali mimo CDR na podklade zhodného vyjadrenia rodičov na pojednávaní dňa 20. 06. 2023 (č. l. 876 spisu). K ich priebehu sa vyjadril i znalec PhDr. L. K., PhD., ktorý uviedol, že stretnutia otca s deťmi nie sú harmonické, čomu sú na príčine obaja rodičia, z dôvodu medzi nimi prítomných vzájomných negatívnych prenosov a naladenia. V priebehu odvolacieho konania bola realizácia styku otca s maloletými deťmi opätovne prerušená v mesiacoch máj a jún 2024, čo vyplynulo z písomnej časti odvolacieho konania (vyjadrení matky i otca a predloženej SMS komunikácie medzi rodičmi), podľa ktorej stretnutia neboli uskutočnené z dôvodov na strane obidvoch rodičov, a to i za situácie, keď matka stretnutia navrhovala a otec ich vyžadoval, avšak rodičia nedokázali ustáliť miesto vhodné na realizáciu styku otca s maloletými deťmi. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd nerealizáciu stretnutí otca s maloletými deťmi nepričítal výhradne správaniu matky a jej vplyvu na maloleté deti, ale táto bola dôsledkom faktorov na strane obidvoch rodičov, čím nebola dôvodná aplikácia ust. § 25 ods. 4 Zákona o rodine na prejednávajúcu vec, keď na nerealizovaní stretnutí sa podieľal svojim správaním a prístupom i otec maloletých detí. Pokiaľ odvolateľ v podanom opravnom prostriedku alternatívne žiadal zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v týždenných intervaloch, tu odvolací súd doplnil, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletých detí, ktorá v prejednávanej veci nie je daná, medzi rodičmi pretrváva hlboký konflikt a vzájomné negatívne prenosy, čo aj podľa názoru odvolacieho súdu má nepochybne negatívny vplyv na ďalší vývoj maloletých detí. V situácii, keď sa maloleté deti bez vlastného zavinenia ocitli v konflikte medzi rodičmi, je potrebné zabezpečiť im stabilitu výchovného prostredia v prostredí matky, ktorá pre nich predstavuje primárnu vzťahovú osobu s primeraným podielom druhého rodiča (otca) na ich výchove, čo v tomto prípade je zabezpečené formou úpravy styku. K otázke zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti sa v priebehu konania napokon vyjadrili i znalci (Znalecký posudok č. 15/2021, Znalecký posudok č. 9/2023, č. l. 429-459; 1175-1184 spisu), ktorí v konkrétnej veci maloletých detí R. a T. otcom požadovanú formu zverenia neodporučili. Z obsahu spisového materiálu ďalej vyplynulo, že od narodenia poskytovala maloletému R. a maloletému T. osobnú starostlivosť v prevažnej miere matka, v ktorej osobnej starostlivosti sa maloleté deti nachádzali i v priebehu celého konania o úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze. Matka je ich primárnou vzťahovou osobou, ktorá má s maloletými synmi vytvorenú bezpečnú vzťahovú väzbu. V zmysle záverov znaleckého dokazovania u matky nebolo zistené podmieňovanie si vzťahu s deťmi prostredníctvom vydierania, či iných manipulatívnych techník. Z rozhovoru s matkou zároveň vyplynulo, že si svoje povinnosti plní svedomite a venuje sa deťom po zdravotnej, školskej, sociálnej a rodičovskej stránke. Zároveň nepopiera rolu otca, avšak nevníma ho ako dobrého rodiča (Znalecký posudok č. 10/2023, znalec PhDr. L. K., PhD., č. l. 1185-1194 spisu).

V porovnaní s matkou vyplynulo zo Znaleckého posudku č. 9/2023 znalca PhDr. L. K., PhD. k osobe otca (č. l. 1175-1184 spisu), že nebolo objektívne možné posúdiť jeho výchovné predpoklady, zručnosti, schopnosti a rodičovskú zodpovednosť. Medzi otcom a maloletými deťmi nie je vybudovaný emocionálny vzťah, okrem biologického a pre deti nie je primárnou vzťahovou osobou. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, kedy medzi rodičmi pretrváva dlhodobý konflikt a vzťahy otca s maloletými deťmi sú i v dôsledku tohto konfliktu narušené, pričom absentuje emocionálny vzťah otca s maloletými, ktorí považujú za primárnu vzťahovú osobu svoju matku, bolo i podľa názoru odvolacieho súdu v záujme maloletého R. a maloletého T. ich zverenie do osobnej starostlivosti matky, a preto v tejto časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

Pokiaľ súčasťou rodičovských práv a povinností je sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa s čím úzko súvisí i zastupovanie a správa majetku maloletého dieťaťa (v prejednávanej veci maloletého R. a maloletého T.) pre komplexnosť a v záujme maloletých detí, ktorých rodičia dosahujú vysokú mieru konfliktu i v otázkach týkajúcich sa bežných záležitostí, odvolací súd pristúpil i k posúdeniu správnosti výroku o správe majetku a zastupovaní maloletých detí rodičmi. Tento odvolací súd považoval za vecne správny, lebo neboli zistené a preukázané v konaní také skutočnosti, ktoré by vylúčili otca, resp. matku z ich výkonu (§ 28 ods. 2 a 3 Zákona o rodine).

2.2. Na druhej strane odvolací súd prihliadal i na práva rodiča (v prejednávanej veci otca), ktorému deti neboli zverené do osobnej starostlivosti v tom, aby sa mohol primeraným spôsobom, ktorý zohľadňuje osobitosti prejednávanej veci (odsek 13.), podieľať na výchove a rozvoji osobností maloletých synov, s čím súvisí i sanácia vzťahu otca s maloletými, a preto pre postupné budovanie vzájomných citových väzieb považoval za primeraný taký rozsah úpravy styku každú párnú sobotu i nedeľu bez prespatia a spočiatku v prítomnosti matky, ako ho nastavil okresný súd a i v tejto časti napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Tu je potrebné doplniť, že nevhodné správanie maloletých detí vo vzťahu k otcovi nebolo prítomné pri každej realizácii ich spoločného styku (napr. dňa 30. 07. 2023, dňa 01. 10. 2023, dňa 14. 04. 2024, č. l. 1146, 1204, 1770 spisu), čím mal súd za preukázané, že určená úprava je v záujme maloletých, ktorí dokážu plnohodnotne a prospešne tráviť čas i so svojím otcom. Pokiaľ otec namietal prítomnosť matky na stretnutiach s maloletými synmi, tejto jeho odvolacej argumentácii odvolací súd nevyhovel, pokiaľ je matka pre maloletých primárnou vzťahovou osobou, je jej prítomnosť na spoločných stretnutiach v prvých mesiacoch od právoplatnosti rozhodnutia i podľa názoru odvolacieho súdu žiaduca a v záujme maloletých detí tak, aby došlo k postupnému obnoveniu, resp. rozvíjaniu citových väzieb medzi otcom a maloletými deťmi.

Zároveň neboli dané dôvody k ponechaniu úpravy styku v CDR tak, ako v podanom odvolaní žiadal otec, nakoľko z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že odborný tím sám vyhodnotil túto formu styku ako nevyhovujúcu, ktorá môže podporovať u maloletých hnev k otcovi (napr. Správa CDR zo dňa 04. 05. 2023, č. l. 788-789 spisu), čo by pre rozhodnutie vo veci o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom nebolo v záujme účastníkov, predovšetkým však maloletých detí, a preto pokiaľ okresný súd zrušil dočasnú úpravu styku otca s maloletými (uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 6P/45/2020-39 zo dňa 23. septembra 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17CoP/56/2020-160 zo dňa 24. novembra 2020), bol aj v tejto časti jeho postup správny. Pre vylúčenie pochybností medzi účastníkmi odvolací súd zvýraznil, že styk otca s maloletými bude prebiehať na mieste, ktoré určí otec. Týmto súd nevylučuje možnú dohodu rodičov, avšak pokiaľ k nej nedôjde, otec nie je viazaný programom, ktorý na realizáciu styku zvolí pre maloleté deti matka.

2.3. Správne postupoval súd prvej inštancie i pri určení výšky vyživovacej povinnosti na strane otca tak, ako to uviedol v odsekoch 58. až 65. napadnutého rozhodnutia, keď vychádzal zo zárodkových pomerov obidvoch rodičov, ich výdavkov, ako i odôvodnených potrieb maloletých detí (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Tu je potrebné doplniť, že prijaté závery okresného súdu reflektovali i na obsah spisového materiálu, kde matka poukázala na svoj príjem (č. l. 1372 spisu) a následne podrobne uviedla výdavky súvisiace so starostlivosťou o maloletých, ktoré zároveň predloženými listinami i preukázala (č. l. 1373-1506 spisu). Vo veci bol zistený i skutočný stav ohľadom príjmu a výdavkov otca (č. l. 1213 a nasl. spisu), ktoré opodstatňujú určenú výšku bežného výživného, ako i výšku výživného určeného na tvorbu úspor pre maloleté deti (§ 64 ods. 3 Zákona o rodine). Pokiaľ teda otec namietal určenú výšku výživného a s tým súvisiacu výšku zameškaného výživného s ohľadom na mesačné výdavky otca, okresný súd správne zohľadnil, že otec do svojich výdavkov zahrnul i splátku na hypotekárnom úvere

vo výške 434,98 eur, na ktorom je povinná sa podieľať i matka, nakoľko sa jedná o byt v podielovom spoluvlastníctve rodičov, o ktorého vyporiadanie v súčasnosti prebieha súdne konanie. Zároveň pokiaľ otec poukázal na nemožnosť hradiť i zameškané výživné, tu odvolací súd dopĺňa, že ide o už spotrebované výživné maloletých detí, ktoré musela matka v priebehu konania vynaložiť, aby bola výživa detí v potrebnom rozsahu zabezpečená, a preto odvolací súd zameškané výživné v mesačných výdavkoch otca nezohľadnil a napadnuté rozhodnutie aj v časti vyživovacej povinnosti otca ako vecne správne potvrdil.

2.4. V mimosporových konaniach súd nie je viazaný návrhom účastníkov, a teda nie je viazaný ani navrhovanou úpravou zverenia maloletých detí, úpravou styku a navrhovanou výškou vyživovacej povinnosti vo veciach starostlivosti súdu o maloletých. Z výroku napadnutého rozhodnutia (XIII.) je zrejmé, že súd rozhodol odlišne od v priebehu konania podaných návrhov otca, ktorými súd prvej inštancie nebol viazaný, a preto nadbytočne (nesprávne) rozhodol o ich zamietnutí vo zvyšku, ktorý výrok napadnutého rozhodnutia (XIII.) odvolací súd s ohľadom na znenie čl. 5 CMP a ust. § 23 ods. 2 CMP v spojení s § 111 nasl. CMP zrušil.

2.5. Odvolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výchovnom opatrení (XII.), ktorým okresný súd uložil rodičom zúčastňovať sa mediácie u mediátorky JUDr. Marcely Szabóovej za účelom zlepšenia ich komunikácie, keďže zo Záverečnej správy mediátorky (č. l. 1522-1523 spisu) vyplynul taký predmet mediácie, ktorým bol okruh tém (o. i. termín, čas, miesto stretnutí otca s maloletými deťmi), autoritatívne upravených napadnutým rozhodnutím v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu, na ktorých už nebude potrebné sa medzi účastníkmi konania dohodnúť, ale bude ich potrebné v záujme maloletých detí, pod hrozbou výkonu rozhodnutia, akceptovať a dodržiavať. Zároveň odvolací súd poukazuje na e-mail kolíznej opatrovníčky zo dňa 09. 09. 2024, z ktorého vyplýva, že aktuálna spolupráca zo strany mediátorky JUDr. Marcely Szabóovej nie je z osobných dôvodov na jej strane možná, čím odvolací súd napadnutý výrok o výchovnom opatrení zároveň považoval za nevykonateľný.

2.6. Záverom je potrebné poukázať na špecifickú situáciu vyvolanú účastníkmi, ktorí v priebehu odvolacieho konania pred predložením spisového materiálu sp. zn. NM - 11P/20/2020 odvolaciemu súdu opakovane (otec i matka) na úpravu práv a povinností navrhovali nariadiť neodkladné opatrenie s predmetnom zhodným, ako učinil otec vo svojom návrhu zo dňa 07. 12. 2023, o ktorom okresný súd rozhodol (výrok XIV.). Pokiaľ bezodkladnosť potreby úpravy (v otázke zverenia i úpravy styku otca s maloletými) bola opakovane vyhodnocovaná súdmi prvej inštancie i odvolacím súdom v konaniach vedených na okresnom súde sp. zn. 77P/46/2024 (uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 77P/46/2024 - 115 zo dňa 19. apríla 2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 15CoP/88/2024-224 zo dňa 17. 06. 2024) a sp. zn. 77P/71/2023 (uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 77P/71/2023-101 zo dňa 26. apríla 2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14CoP/185/2024 zo dňa 02. 10. 2024), bol odvolací súd toho názoru, že práva a povinnosti účastníkov s ohľadom na návrh otca zo dňa 07. 12. 2023, boli usporiadané v zákonnej lehote ešte pred predložením veci odvolaciemu súdu, a preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok aj vo výroku, ktorým bol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý.

2.7. Výroky o trovách znaleckého dokazovania (XV. až XVIII.), nenapadnuté podaným opravným prostriedkom otca, ponechal odvolací súd nedotknuté.

2.8. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP s použitím ust. § 396 ods. 1 CSP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletých.

3.1. K zvereniu maloletých, právu zastupovať a spravovať majetok maloletých dovolateľ uviedol, že nesúhlasí s tým, aby boli deti zverené matke. Ako poukázal v podanom odvolaní a čo je aj preukázané počas celého tohto konania, matka dlhodobo, viac ako dva a pol roka mu zamedzovala stretávanie s maloletými. Žiada dovolací súd, aby prihliadol na to, že matka takto odmietala bezdôvodne stretávanie dovolateľa a detí a má za to, že toto jej konanie je dôvod na aplikáciu § 25 ods. 4 Zákona o rodine. (Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku I alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.) Má za to, že sú naplnené všetky zákonné predpoklady na zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti. Zároveň nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, ktorý v bode 13. napadnutého

rozhodnutia uviedol, že na nerealizovaní stretnutí s deťmi sa podieľal svojím správaním a prístupom aj otec maloletých. Počas celého konania poukazoval na to, že žiada zveriť deti do osobnej starostlivosti, má o osobnú starostlivosť záujem a z hľadiska citového a materiálneho je schopný sa o deti postarať. Má za to, že matka nezvláda starostlivosť o deti, navyše, do mnohých konaní (aj v tomto konaní) predkladal dôkazy (nahrávky susedov) o tom, že sa matka preukázateľne nevhodne správa k maloletým deťom.

Namietol, že prvostupňový súd nevykonával na súdnom pojednávaní dňa 30. 11. 2023 výsluch svedkov Mgr. S. J., ktorá pracovala ako sociálny pracovník CDR v čase, keď bola matka povinná vodiť a odovzdať deti do rúk psychológa alebo sociálneho pracovníka CDR, čo matka neustále porušovala, hoci bola povinná a ani J. L.Á., ktorá dobre poznala situáciu v ich rodine. Napriek tomu, že prvostupňový súd povolil výsluch aj týchto svedkov dňa 20. 06. 2023 na súdnom pojednávaní, nakoniec tieto obe svedkyne prvostupňový súd odmietol pripustiť k výpovedi dňa 30. 11. 2023, hoci boli prítomné pred pojednávacou miestnosťou.

Poukázal na to, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí, rovnako aj súd prvej inštancie, vychádzali z neaktuálnych znaleckých posudkov, ktoré posudzujú úplne iný stav ako tomu je teraz (jeho aktuálny vzťah s maloletými), nakoľko ich vzájomné vzťahy sú momentálne výborné a deti sa s dovolateľom cítia lepšie, ako s matkou a zo stretnutí s ním nechcú ísť tak skoro domov, ako majú stanovené.

3.2. K výživnému, úsporám, nedoplatkom na zročnom výživnom a nedoplatkom na tvorbu úspor uviedol, že súdom určené výživné na maloleté deti nezohľadňuje ich potreby. V konaní neboli preukázané žiadne zvýšené výdavky na maloleté deti, nemajú žiadne zdravotné, dietetické ani iné obmedzenia, pre ktoré by mali byť objektívne zvýšené výdavky. Tiež deti nenavštevujú žiadne špeciálne krúžky, ani nemajú iné aktivity, ktoré by vyžadovali zvýšené výdavky. Jedine maloletý R. chodí na hokej, avšak mám vedomosť, že výdavky na výstroj, korčule a pod. dostáva od klubu a platí sa len malé členské. Poukázal na to, že príjem matky je oveľa vyšší ako príjem dovolateľa, bolo zistené, že čistý mesačný príjem matky je 2.008,60 eur + prídavky na deti: 120 eur + daňový bonus: 140 eur - teda spolu: 2.268,60 eur. S takto určeným výživným, úsporami a nedoplatkami, ktoré musí hradiť, sa bude pravidelne dostávať do finančného mínusu. Poukázal na to, že celkové mesačné príjmy dovolateľa sú vo výške cca 2.131,75 eur a mesačné výdavky sú vo výške cca 2.734,47 eur. Teda je mesačne v mínuse cca 600 eur, ktoré nedokáže zarobiť.

Čo sa týka úspor na deti s ohľadom na vyššie popísané, nie je schopný ich hradiť. Suma na obe deti v rámci týchto úspor sa stanovila na veľmi vysokú, pričom poukázal na to, že na tvorbu úspor bol zaviazaný iba on, matka nie, čomu nerozumie, pretože matka je takisto rodič a takisto by mohla deťom prispievať na tvorbu úspor na osobitný účet.

Má byť prehodená a prepočítaná aj suma nedoplatkov na zročnom výživnom na maloletých aj nedoplatok na tvorbu úspor. Dokopy platí strašne veľa financií, ktoré presahujú jeho finančné možnosti. Je preto takto určené výživné spolu s úsporami a nedoplatkami pre dovolateľa úplne likvidačné. Má za to, že súd by nemal vytvárať tak likvidačné výživné pre povinnú osobu ako v jeho prípade, pretože sa tak úplne dostáva na hranicu svojich možností. Súčasne by súd mal zohľadniť aj vývoj do budúcnosti a vytvoriť istú rezervu na strane povinného rodiča. Deti budú len rásť a ich životné potreby sa budú len zvyšovať a on nevie predikovať, či jeho príjmová situácia bude lepšia alebo naopak bude horšia, a preto by súd v jeho prípade mal ponechať aj istú rezervu na potencionálne zvyšovanie do budúcnosti, čo ale v jeho prípade nebolo splnené, pretože do budúcnosti mu nezostáva nič, čo by mohlo pokryť potencionálne vyššie výdavky detí. Súčasne poukázal aj na to, že každým rokom sa jeho výdavky ako povinnej osoby len zvyšujú, a to či sa jedná o bývanie, energie, stravu, pohonné hmoty alebo akékoľvek bežné výdavky.

3.3. Ohľadom stretávania sa s maloletými dovolateľ uviedol, že stretávanie s maloletými tak, ako bolo potvrdené rozhodnutím odvolacieho súdu, považuje za úplne nedostatočné. Odvolací súd rozhodol v otázke stretávania úplne v rozpore s názorom a vyjadrením kolízneho opatrovníka, vôbec ho nezohľadnil. Odvolací súd sa nedostatočne oboznámil so spisovým materiálom a so skutkovým stavom veci, keďže potvrdil stretávanie stanovené prvostupňovým súdom, ktoré predstavuje nižší rozsah stretávania, ako tomu bolo donedávna. Nesúhlasí s tým, že stretávanie je upravené za prítomnosti matky. Odvolací súd v tomto smere konal nesprávne, v neprospech otca a detí, a nevhodne a dramaticky znížil rozsah stretávania. Momentálna úprava tak, ako bola rozhodnutá odvolacím súdom, predstavuje ešte nižší rozsah stretávania, ako je tomu momentálnym neodkladným opatrením, s čím nemôže súhlasiť a má za to, že znižovanie rozsahu stretávania je v rozpore s najlepším záujmom maloletých detí.

3.4. Vzhľadom na uvedené dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 09. októbra 2024 sp. zn. 13CoP/145/2024 a aby zrušil rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 07. decembra 2023 sp. zn. NM - 11P/20/2020 a aby vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a súčasne, aby mu priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

4. Matka maloletých vo vyjadrení zo dňa 07. februára 2025 navrhla, aby dovolací súd dovolanie otca odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

5. Konanie vo veciach starostlivosti o maloletých sa od 01. júla 2016 riadi ustanoveniami CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v § 76 a § 77a obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci; prípustnosť podaného dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie otca je potrebné zamietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) má dovolací súd za to, že dovolateľ namieta existenciu vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03]. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Podstatou dovolania otca cez § 420 písm. f) CSP je namietané nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ako aj výhrady k hodnoteniu dôkazných prostriedkov.

12. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12.1. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani v opravnom konaní súd nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

13. Dovolací súd tak skúmal, či konanie pred súdmi nižšieho stupňa netrpí vadou zmätočnosti, ktorá by bola spôsobilá založiť dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd po preskúmaní spisu dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP je vo všeobecnosti možné považovať to, že odvolací súd rozhodnutie neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, avšak v tomto prípade tomu tak nie je.

13.1. V danej veci odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil rozsudok okresného súdu v časti výrokov I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XIV., XIX. ako vecne správny. Stotožnil sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a v jednotlivostiach naň poukázal. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za dostatočne preukázané, že nie sú dané dôvody na zmenu výchovného prostredia maloletých. Naopak, sú splnené všetky podmienky na to, aby boli maloletí zverení do osobnej starostlivosti matky. Podľa súdov je v najlepšom záujme maloletých, aby zostali v prostredí, kde sú deti spokojné a kde sú po všetkých stránkach naplnené ich potreby, pričom otec má cestou súdom upraveného styku zabezpečené udržiavanie pravidelného kontaktu s maloletými.

13.2. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že súdy nižších inštancií v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania. Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré odvolací súd potvrdil. Hodnotiac výsledky tohto dokazovania správne súdy dospeli k záveru o zverení maloletých do osobnej starostlivosti matky, nakoľko matka pre deti predstavuje primárnu vzťahovú osobu a znalci ju potvrdili ako osobu vhodnú na vykonávanie osobnej starostlivosti o maloletých. Okresný súd nevykonával otcom navrhované výsluchy svedkýň, pani Zemanovej a pani L., nakoľko to považoval za zbytočné a nehospodárne. Pani S., ktorá mala byť vypočutá za účelom preukázania priebehu stretnutí v CDR už aktuálne v čase rozhodovania súdu v danej inštitúcii nepracovala, následne s rodičmi pracoval novozostavený tím. Pani L.Á., ako

spolupracovníčka matky a otca v lekárni koncom roka 2019 (2 mesiace) by sa podľa súdu nemohla vyjadriť k meritu veci, nakoľko predmetom konania je úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode a nie rozvod manželstva. Okresný súd nevykonanie týchto dvoch výsluchov zdôvodnil v bode 30. rozhodnutia. Dovolací súd konštatuje, že námietka otca ohľadom nevykonania týchto dôkazov je nedôvodná.

13.3. Ohľadom námietky otca k nesprávne určenej vyživovacej povinnosti, vrátane tvorby úspor dovolací súd uvádza, že nezistil žiadne nedostatky v procesnom postupe súdov nižšieho stupňa pri zisťovaní skutkového stavu a samotného hodnotenia dôkazov. Súdny pri určovaní konkrétnej výšky výživného dôsledne postupovali podľa kritérií stanovených v § 62 a nasl. Zákona o rodine a v konaní zohľadnili odôvodnené potreby maloletých, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky a otca. Z vykonaných dôkazov je zrejmá výška odôvodnených potrieb maloletých, ako aj výška a druh príjmu rodičov, z ktorých premenných prvostupňový súd následne stanovil výživné na maloletých, vrátane tvorby úspor.

13.4. K námietke o úprave styku otca s maloletými, že je súdmi určený nesprávne, dovolací súd nezistil v postupe a rozhodnutí súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu žiadne z pochybení vytýkaných mu otcom a berúc do úvahy všetky zistené skutočnosti uzaviera, že napadnuté rozhodnutie v spojitosti s rozhodnutím súdu prvého stupňa je správne, keď je založené na dostatočne zistenom stave veci a vychádza zo správneho právneho posúdenia. Dovolací súd podotýka, že odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nie je podľa predstáv dovolateľa, automaticky neznamená existenciu vady zmätočnosti konania. Je zrejmé, že dovolateľ len polemizuje so závermi súdov nižšieho stupňa, pričom jeho dovolacie námietky nie sú konkrétne a už vôbec nie dôvodné.

14. Z vyššie uvedeného sumáru vyplýva, že zo strany súdov nižšieho stupňa nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že dovolanie otca podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Z uvedeného dôvodu preto dovolanie dovolateľa podľa ustanovenia § 448 zamietol.

15. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.